

Áldás Békesség

Az angyalföldi reformátusok hírlevele

Szeretteim!

Karácsony. Karácsony.

Ízlelgetem a szót, vajon ennyi év után, és sok-sok karácsonyi szolgálat után mit is jelent számomra?

Először is békét. Ahogy Szenteste ránézek az enyéimre, és arcukat látva előjönnek az emlékek és az érzések. Milyen jó, hogy vannak!

Másodsor köszönetet a gyülekezet felé. Hálát a közösség felé, amely sok évvel ezelőtt meghívott, és azóta is - bár sokat változott az összetétele – van, akikkel együtt szolgálhatok.

Harmadszor számadást az eltelt időért. Mennyi kerül a pozitív, és mennyi a negatív oldalra? Jó, hogy a végén mindig elmondhatom Sámuel szavaival: Eben-Haézer, „*Mindeddig megsegített bennünket az Úr*” (I.Sám.7:16)

De nem lennének igazak az előző sorok, ha nem lenne ott mindenek előtt a hála Isten felé, aki mindezt megadta.

Mielőtt azt gondolnád, kedves Olvasó, hogy a papnak ezt kell mondania, és különben is könnyű neki,

- *bezzeg nekem, aki öreg vagyok, aki beteg vagyok, szegény vagyok, egyedül vagyok stb. Nekem mi örömöm van a karácsonyban?*
- *Lehet, hogy azt mondd, nekem az nem vallási ünnep, és nem is érdekel sem az egyház, sem a papok. Nem akarsz belenézni a lelkedbe, mert minnek, és győzködöd magad, úgymint csak kitalálták az egészet.*
- *Vagy éppen csak készülsz, mert megszoktad. Illik, hogy karácsonykor benézzél egy kis vallásosságért a templomba, de nem engeded, hogy Isten közelebb kerüljön hozzád.*
- *Esetleg azt gondolod, nem elég, hogy a gyerekeket beírtattam hittanra, még én is menjek el a templomba?*

Ezek csak kifogások és álcák, mert aki ezek mögé bújik, az nem akarja elhinni, hogy Isten őt is számontartja.

Nem az én dolgom, hogy most bizonygassam, hogy van Isten. Ő csak ezt a levelet bízta rám, mert lát Téged, és betett a címlistánkba, hogy ezáltal esélyt biztosítson számodra egy másfajta karácsonyra és új évre!

Gondold végig, van-e békéd, szívedben köszönet, és számadásod mérlege pozitív-e, és ezért hálás vagy-e Istennek! Tégy bizonyosságot jelenléteddel az ünnepi istentiszteleteken, szavaiddal pedig a körülötted élőknek! De ha valamelyik hiányzik a felsoroltak közül, gyere el a templomunkba, közösségünkbe! Éljd meg, hogy jó itt lenni, mert a helyeden vagy.

Be is fejezem e pár sort, a többi már rajtad múlik, kedves Testvérem. Az ajtónk és szívünk nyitva! Ha máshol töltöd az ünnepeket, akkor ezúton kívánok áldott karácsonyt, és békés, boldog új esztendőt, ha itthon maradsz, akkor a találkozás reményében üdvözöllek.

Szeretettel:

Budapest, 2018. adventjében

Szloboda József lelkipásztor

Életkérdések: halál

„Halál, hol a te fullánkod?” (1 Korintus 15:55)

Elmúlt a halottak napja.

Aki tehette, gesztenyegyűjtős őszi kirándulásként végiglátogatta szerettei sírját. Összeszedte, elsöpörte a faleveleket, kiszedte a gázt, elgereblyezte a földet, murvát, fűvet, végigsimította a fejfák, sírkövek hidegségét, s megállt. Néhány csonkig égett mécses jelezte, ha más is járt már ott. Újra cserélte, s remélte, remegő lángja nem alszik ki a rossz irányból fújó szélről.

Körültekintve, néhány síron látszódik, hogy még friss a hant, s bizonyára a sebek is vigasztalhatatlanok. Mások évekről, vagy évtizedekről beszélnek, s az elmúlt időket csak ritkán jön valaki felidézni. S van egy-kettő, amit már nincs ereje gondozni annak, aki valamikor keservesen sírhatott felette.

Mi dolga az embernek a temetőben?

Vigaszt keresünk? Elmaradt dolgainkat akarjuk elrendezni? Emlékeinket fogjuk össze rémülten, mielőtt szertefoszlanak? Ki nem mondott szerető szavainknak keressük a tárgyát? Várunk valamit, vagy várjuk, hogy minket mikor szólít a hívó szó? Tisztességünk, kötelességünk, pótcselekvésünk, a sírok közötti toporgásunk?

És hol vannak a halottaink?

Aki szeretettel és fájdalommal emlékezik, az úgy szeretné, ha még mindig közöttünk lennének. Félve gondol arra, ami odalent a talpa alatt van. S még nagyobb félelemmel gondol arra, hogy vajon attól is lejjebb, van-e még valami. „Isa pur és homu vogymuk.” Hiába is szeretnénk visszahozni, aki elment, legfeljebb a szellő mozdul úgy, mintha simogatna, s fák ágrezdülésében vélünk felfedezni valami jelet. Nem, halottaink nincsenek közöttünk, akkor sem, ha itt-ott felfedezni véljük (inkább csak akarjuk) nyomaikat. Üzen? Jó lenne, ha üzenne? Inkább rémisztő. S dolgunk, amit meg kell beszélni, csak az élőkkel van.

Hová helyezi a Biblia Istene a halottakat?

Egyértelműen oda, ahol nem lehet kapcsolatunk velük. Nem építhetünk kapcsolatot velük. Nem kereshetünk kapcsolatot velük. A távolságról, a közbevettett nagy távol-

ságról, az átjárás tilalmáról tudnunk kell, s tiszteletben kell tartanunk. Akit Isten hazahívott, okkal tette, s az általa bezárt kapukat embernek nem illendő feszegetnie.

Ám de emlékeznünk kell. Sőt számtalan sok szép példa van rá, amikor Isten vagy emberei elrendelik az emlékoszlopok felállítását. Okulásul, a hit megtartására, figyelemztetésül, hogy hirdessék a Magasságos Istennek dorgait. Halottaink tehát, megélt hitükkel, vagy a szeretet parancsának betöltésével taníthatnak minket ma is. Ezt, ezeket feledni nem szabad, s kárunkra volna.

Hová helyezi Krisztus feltámadása a halottakat?

Ezzel az üzenettel sajnós, és bizonyonnyal kevesen ápolnak sírokat. Mert akinek igaz reménysége van a feltámadásról, s valóban várja az újratámadást szerettével, az képes örömmel tekinteni elhunyt szerettének emlékére, aki bizonyonnyal már láthatta Megváltóját színről színre. S keresztény embernek lehet-e nagyobb öröme, mint eljutni az ismeretnek erre a fokára, a fájdalom és a bűn nélküli ország bejáratához. Vedd számba hát te is (akár naponként) azokat, akik a te hitedet, üdvösségedet munkálták, s tudj mosollyal az arcodon hálát adni értük. És ha ÍGY elrendezted dolgaikat velük, akkor nyugodt erővel tudsz az élők felé fordulni, akikkel bizonyonnyal sokkal több dolgod van.

Koroknai-Tegez Ferenc

Isten gondviseléséről – Ruth könyve alapján 4.

Olvasandó: Ruth 2: 8-16

Isten gondviselése minden ember számára fontos kérdés. Kerülhet olyan körülmények közé az ember, hogy már senki másától nem remélhet segítséget, csak Istentől. Ugyanakkor ennek a gondviselésnek gyakorlati megjelenését már ritkábban vesszük észre. Mai szakaszunk alapján arra szeretnék rámutatni, hogy Isten gondviselése nem látványos jelekben valósul meg, hanem bizony emberek és lehetőségek által, amelyekben megláthatjuk Isten irányító cselekvését.

Naomi és Ruth, mindketten a szegények kenyereken kénytelenek élni, hiszen nincs támogatójuk, aki gondot viselne róluk. Ruth a mezőn gyűjt gabonát, ahol észreveszi Boáz, és oltalmába veszi. Tudja, kicsoda ez az asszony, és hűsége Naomi iránt olyan jellemet mutat meg számára az asszonyban, ami pártfogásra indítja iránta. Ennek az asszonynak tette, hogy eljött Naomival és vállalta a szegények sorsát annak ellenére, hogy férje már nem él, Boáz tiszteletre indította iránta.

Érdeemes figyelni a kifejezésre, ahogy Boáz szemlélteti az asszony helyzetét: Isten szárnyai alá jött Ruth oltalmat keresni. Volt mitől félnie, de ő Istenre tekintett, és Tőle várta a megoldást. Ebben készített változást számukra Isten.

Ma, mikor Isten segítségét nagy jelekben képzeljük el, remélvén, hogy Isten érdekünkben eget-földet meg fog mozgatni, lássuk meg ebben a történetben azt, hogy Isten az Ő gondviselését apró lépésekben adja! Ruth sorsa bizonyítéka annak, hogy aki Isten „szárnyai alatt” keres oltalmat,

arról Isten gondoskodni is fog. Mikor saját életünk nehézségeire gondolunk, jusson eszünkbe, hogyan bízott Ruth Istenben! Hiszem, hogy Isten minden helyzetben készít megoldást. A kérdés csak az, hogy felismerjük-e és cselekedjük-e, ami rajtunk áll. Ruth meglátta, hogy az adott helyzetben mit tud cselekedni – és ezt a látását, ezt a cselekvőkészségét áldotta meg Isten.

Ruth és Boáz történetének ezen állomása hálaadásra indítson most bennünket Isten iránt az által, hogy visszamlékszünk, hogy bizony kudarcaink, fájdalmaink, kilátástalanságaink és szégyenünk közepette hányszor küldött Isten segítő emberi kezet, nyitott meg lehetőségeket, vagy vigasztalt meg Szentlelke által, és láttatott új megvilágításban számunkra reménytelennek tűnő élethelyzeteket! Hányszor csak utólag gondoltuk végig, mennyi mindenben változtatta meg Isten életünket egy-egy ember, vagy egy kényszerűen felvállalt szembenézés önmagunkkal!

Ilyenkor Isten ült mellénk egy barát képében, adott iránymutató tanácsot, vagy parancsolt tudtukon kívül embereknek. Emlékezzünk a történet alapján arra, hogy míg mi segítségkérő szavainkkal fordulunk Istenhez, másokat Isten már elkészített a szolgálatra, akik készek munkálni az Istenre mutató megoldásokat! Adjon Isten nekünk is ilyen cselekvőkészséget, mikor valakinek sorsát látva megszólít minket, hogy mi is az Ő világának közvetítői lehessünk azok felé, akiknek lelke a mindenható Istenhez könyörög!

*Kiss Gyöngyi
beosztott-lelkipásztor*

Karácsony mai szemtanúi

„Amikor Jézus megszületett a júdeai Betlehemben Heródes király idejében, íme, bölcsek érkeztek napkeletről Jeruzsálembé, és ezt kérdezték: Hol van a zsidók királya, aki most született? Mert láttuk az Ő csillagát, amikor feltűnt, és eljöttünk, hogy imádjuk Őt.”

(Máté 2: 1-2)

Mire Jézus születése bekövetkezik, a Messiás eljövételével kapcsolatos váradalmak, a zsidóságon belül 500 évre vezethetők vissza. Mikeás megjövendöli, hogy Betlehemben fog születni az, „aki uralkodni fog Izraelen” (Mikeás 5: 1), később pedig Zakariás is megjövendöli a Messiás megszületését, aki az egész föld Ura lesz és béke lesz uralma alatt az egész világon (Zakariás 8: 9-10). De találkozunk a gondolattal Malakiás próféta könyvében is: olvasunk arról, hogy elküldi Isten maga előtt az Ő követét, aki majd „egyengeti előtte az utat” és meg fog jelenni a templomban a „szövetség követe”. (Malakiás 3: 1). Mindezek az ígéretek Jézus születésének idejére nagyrészt feledésbe merültek. A legtöbben már nem várták, hogy Isten valaha is beteljesíti őket.

Jézus születése történelemformáló esemény. Ezen elsősorban azt értem, hogy Isten ismét cselekvően beleszól az emberi történelem folyamatába, és Jézus személyén keresztül megmutatja, hogyan viszonyuljunk helyesen az élethez és Istenhez. Az ember Isten nélkül olyan világot alkotott magának, amelyben az önzés és a közöny, a kizsákmányolás és az elnyomás uralkodott. Isten - Jézus születésével - új sorokat akart írni az emberi történelembe. A karácsonyi leírások közül a napkeleti bölcsek Jézus-keresésének történetéből emeltem ki a fenti sorokat. Hihetetlennek, váratlannak hathattak szavaik Jeruzsálem utcáin.

Nem egy gyermeket vártak, inkább egy forradalmárt reméltek, aki megszerzi a hatalmat, és végre igazságosan irányítja a népeket. A bölcsek egyetlen jelre tudtak felmutatni, ami alapján ők felismerték Isten cselekvésének az idejét: az égen megjelenő csillagra. Tekintetük előtt nem a távolság, az anyagi áldozat, vagy a családtól való elválás állt, hanem a csillagra figyeltek, mint annak az Istennek jelére, akinek cselekvését rengeteg módon őrizte a történelem. Oda akartak érni, ahol a csillag ragyogott – azon a helyen akartak lenni, ahol Isten beelép ebbe az emberi világba, és részt akartak venni az örömben, amit mindez jelent.

Megszólíthatóak voltak. Ég felé való nyitottságuk tanulandó. Hálájukat fejezik ki Istennek, mikor ajándékaikkal készülnek hódolatukat tenni Jézusnak. Nem az ajándék a fontos. A szív a fontos, amivel jönnek, amivel az ajándékot adják. Ez a szív pedig az Istent magasztalóké.

Karácsonykor egy kicsit a mi szívünk is helyreáll. Talán mi is rengetegszer kértük már Istent életünkbe való közbeavatkozásra, és talán mi is úgy érezzük, hogy mindezek ellenére mégis hallgat az ég. Emlékezzünk a történet alapján arra, hogy az idők felől Isten dönt. Ma is arra van szükség, hogy felismerjük, Isten mit akar közölni velünk. Míg a nép 500 éven át várta a próféták által ígért királyt, Messiást, és a tökéletes kor beköszöntét, Isten arra figyelmeztetett: szabaduljanak meg a hamis reményektől, a bűnöktől, a téves elképzelésektől, és éljenek szent életet. Isten döntötte el, meddig váratta népét, mikor találta alkalmasnak az időt a cselekvésre.

Karácsony ünnepe – így az év végén – arra is hívja fel figyelmünket, hogy sokféle utat bejárunk mi is, mire Jézushoz érkezünk. Karácsonykor azért álljunk be az Istent magasztalók közé, mert készülünk ama világra, amelyről a próféták is, és Jézus is szólt. Együtt adjunk hálát Istennek ezen az ünnepen azért, hogy sokféle utat bejáró életünkben a karácsony mindig biztos pont marad, akárcsak Isten személye, Akire figyelhetünk minden pillanatban, hogy cselekvésének mai tanúi lehessünk!

*Kiss Gyöngyi
beosztott-lelkipásztor*

Bibliai növények a Vácrátóti Botanikus Kertben

A mikor e sorok elektronikus vagy papír formátumban az olvasóhoz kerülnek, valószínű, hogy már tél lesz, hideg tél, és a történet, amiről írok, egy szép őszi nap eseményeit rögzítik. A Frangepán utcai református egyházközösség tagjaiból egy lelkes kis csapattal 2018. szeptember 15-én látogattunk el Vácrátóra, az ott

lévő botanikus kertbe. A látogatásnak különleges apropója volt, hogy a Botanikus kert dolgozója - református testvérünk, Práter Erzsébet botanika szaktekintély - vezetésével a bibliai növényeket megismerhettük. A Botanikus kert rövid, történeti áttekintése után, 12 stáción keresztül megismertük a bibliai növények nagy részét. A vezető 2-2,5 órában ismertette a Bibliában megemlített növényeket - többségében azokat, amelyek megtalálhatóak, és megélnek a mi mérsékelt övi zónánkban is.

Erzsébet részletekbe menő tájékoztatót tartott, melyet én nem tudok itt teljesíteni. Azonban néhány, számomra is fontos és érdekes bibliai vonatkozású növényt említek meg alább, melyeket bibliai eseményekkel tudok összekapcsolni.

A Bibliában megemlítésre kerülő növények, jelentős számban fordulnak elő. A mi látogatásunk alkalmával, sajnos nem tudtuk valamennyit megtekinteni, hisz ezek a növények többsége a Szentföld, illetve a Földközi-tenger partvidékén fordul elő, és számunkra a Bibliából és más irodalomból lehetnek ismerősek.

A Szentírásban említett növények és növénycsoportok a hozzájuk fűződő gazdasági tevékenységek kifejezői is, s említésük gyakorisága, utal fontosságukra is. A legtöbbet emlegetett növények így a gabonafélék. Mintegy 650 említés történik róluk, illetve az azokból készült termékekkel (liszt, kenyér) kapcsolatosan. Második a sorban - 450 említéssel - a szőlő és a bor. Az olajfa és olaj 250 előfordulással harmadik, s a 4. legfontosabb mezőgazdasági ágazat szereplője a Bibliában, a textilnövény és termék: a len. Az emberiség, a keresztények számára, Jézus születése az egyik legjelentősebb esemény. Arannyal, mirhával és töm-

jénnel ajándékozták meg az újszülöttet a napkeleti bölcsék, a Biblia tanítása szerint.

„Amikor Jézus megszületett Júdeai Bethlehenben, íme bölcsék érkeztek napkeletről.....

Meglátták a gyermeket anyjával, Máriával, és leborulva imádták Őt. Kinyitották kincses-ládáikat és ajándékokat adtak neki: aranyat, tömjént és mirhát” (Máté 2)

A mirha és tömjén: Észak-Afrika félsivatagos részén őshonos, szárazságtűrő cserjék vagy kis fák. Gyantájaraikban termelődő illatos mézgák sebzése után kifolynak, és megkeményedve lefedik a „sebet”. Ezzel fertőzéstől védik a növényt. A mirhák mézgjájának magasabb az illóolaj tartalma, ezért lágyabbak, míg a tömjénnek a gyantatartalma a magasabb, ezért keményebb.

A mirha a vallási szertartások fontos kellékének számított. Az ókorban a királyok és főpapok illatos, mirhás olajjal való felkenése a tisztségbe való beiktatásának jele volt. A mirhát fertőtlenítő, gyulladáscsökkentő hatása miatt sebekre, bedörzsölő- és füstölőszerként használták, valamint fényűző illatszernek számított. Borral keverve, bódító ital nyerhető belőle. A keresztre feszítés előtt mirhás bort kínáltak Jézusnak, de Ő nem fogadta el (Márk 15, 23).

A tömjént Indiától a Szentföldre, több mint 4000 éve ismerik. Az égbe szálló tömjénfüst az Istennek járó tisztelet és imádat jelképe lett.

Krisztus tövis: A botanikával foglalkozó tudósok számára gondot jelentett megállapítani, hogy Jézus tövis koszorúját milyen fa vesszőjéből készítették. Valószínű, hogy a környéken található és könnyen levágható hajtásokból készült, és a katonák helyezték Jézus fejére. A Krisztus tövis 3 méter magas cserje, mely a mediterrán területek száraz, köves helyein tenyészik. Hajtásain tühegyes egyenes, vagy horgas tövisek fejlődnek.

A tudósok szerint a töviskoszorú készülhetett még a zsidótövis, vagy a palesztin jujuba 4-10 méter magas cserjének hajtásaiból, továbbá a tövises vérfű törpe cserje ágaiból.

Libanoni cédrus: Jellegzetes alakú, 15-40 méter magas, lassú növéssé, hosszú életű örökzöld fa. A fenyőfélék közt egyedülállóan, ősszel virágzik. Nagy, tojásdad tobozai két évig fejlődnek, majd érés után szétesnek, és csak a pikkelyek hullanak a földre.

A képeken szereplő libanoni cédrusok igen fiatal, alig 20-30 év körüli egyedek – a mindnyájunk által ismert Csontváry képen szereplő formát a fák, csak nagyon idős korban érik el. A felvételen valóban a libanoni cédrus egy fiatal egyede látható a háttérben, az előtérben pedig csoportunk legfiatalabb tagja.

Több növény meghatározásánál tapasztalható a tudósok bizonytalansága, ami adódik a Biblia fordítási hibáiból, illetve az általános megfogalmazásból (pl: vízinvények, tüskés cserjék stb.) vagy éppen egy, mára elfelejtődött tevékenység vagy kifejezés okán. Az akácia például nem azonos az általunk ismert akácfával, hisz a nálunk található akác Amerikából származik, és később került Európába. A Szentírás ugyanis - hogy üzenetét könnyen érthetővé, s a tanítványok és a hallgatók által továbbadhatóvá tegye - olyan példázatokkal él, amik az ő mindennapi életükben megtapasztalt dolgok voltak.

A kirándulásunk a kezdődő őszi színeivel, napsütésben és jó hangulatban kezdődött és fejeződött be. Az írás természetesen nem teljes, ezért is javasolom az olvasónak, hogy tavasszal látogassanak el a Vácrátóti Botanikus Kertbe, vigyék el a fiatal generációt is, mert sokat tanulhatnak a növényekről és az azokhoz kapcsolódó történetekből.

A Franangepán utcai református egyházközösség ott lévő tagjai nevében köszönöm a Botanikus Kertet bemutató Práter Erzsébetnek a csodálatos előadást, valamint köszönöm Bartal Zsuzsának és Kovács Eszternek a kiváló szervezést. Kívánok minden olvasónak áldott karácsonyt!

Áldás Békesség!

Varró Ferenc

KEDVES TESTVÉREK!

Az Európai Unió által idén bevezetett „Adatkezelési Nyilatkozat” (GDPR) kitöltése gyülekezetünk számára is kötelezővé teszi, hogy tagjaink aláírásukkal beleegyezésüket adják adataik felhasználására nyilvántartási és levelezési célból.

Tisztelettel kérjük Önöket, hogy fáradjanak be a Lelkészi Hivatalba az adatok egyeztetése és nyilatkozatuk megtétele céljából!

Cím: 1139-Budapest, Frangepán u. 43

Ügyfélfogadás a Lelkészi Hivatalban:

hétfő: 14.00-17.00
 szerda: 9.00-12.00 és 14.00-17.00
 péntek: 9.00-12.00
 vasárnap: istentisztelet után

Tisztelettel:

*Goldbach Ferenc
 a gyülekezet gondnoka*

Jézus jön felém

„Ímhol jó a vőlegény! Jöjjetek elébe!” (Máté 25:6)

Közeledünk a karácsony felé. Illetve, tulajdonképpen ki kell javítanom magamat, mert bár legtöbbször úgy tűnik (jól vagy rosszabbul sikerülten, kevésbé összeszedetten) mi közelítjük meg az ünnepet. Itt valami egészen más történik. Nem mi közeledünk a karácsony felé, nem is a napok fogynak az adventi kalendáriumban, nem is dolgaink tornyosulnak elvégezetlenül és rémisztően, hanem... Hanem Jézus jön felém. Jön idén is, most is, értelmezhetetlenül, hatalmasan, érdemelhetetlenül, kegyelmesen, megjósolhatatlanul, magát kijelentve, megjelentve. Sokféle emberi elképzelés próbálja értelmezni és újraértelmezni ezt a ránk következő ünnepet. Mindenki saját hangsúllyal látja el. Önálló önkifejező formába önti. Alátámasztja vele vélt, vagy felismert feladatát. Már-már küldetésnek gondolja dolgait, mellyel legtöbbször magát a Megváltót homályosítja el. Pedig itt nem lehetne más erő, más hatalom, más elképzelés, más megközelítés. A Betlehemi csillag fénye vonz. Ahhoz mindenképpen elegendő volt, hogy a napkeleti bölcseket útnak indítsa, és úton tartsa. De nem mutatott mindenkinek utat. És nem őrizte sok ember lépéseit. Nem készült a csillag alatt szelfi, amit meg lehet osztani, és GPS koordinátái sem voltak. Így hát valaki vagy azon az úton volt, amelyen Jézus születéséhez érkezett, vagy nem. Nem volt újratervezés. Nincs pótló busz. És egy héttel később megkapott ajándék. Ott és akkor, ma és neked, a Jézussal való találkozás nem felcserélhető, helyettesíthető, elhalasztható, megmagyarázható. Ha képes vagy ezt, mint legfontosabbat megragadni, akkor lassú léptekkel jön feléd a karácsony. Lassú léptekkel, hetente egy gyertyát gyújtva.

Dolgainkon gyakran szeretnénk sietve túl lenni. Nekifeszülünk, minden erőnket összeszedjük, hogy azután túl lévén rajta, lehessen pihenni. Csakhogy az advent nem ilyen. Nem az a lényeg, hogy túl legyünk rajta. Nem csak egy villanás az egész, s aki pont pislogott, az le is maradt róla. Lassan, nagyon lassan, még a kismutató vánszorgásánál is lassabban kell mindennap hozzátennünk valamit, hogy Isten felénk való közeledésének minden pillanata érthető, értelmezhető, formáló, vagy éppen formabontó legyen. Nem egyszerre kell 24 órás maratont imádkozni, hanem 24 nap alatt kell néhány percet imádkozni. Mindennap újat, vagy minden nap újra ugyanazt. Lelkünk vágya szerint. Nem egyszerre kell átrágnunk magunkat a Biblia valamelyik (lehetőleg legrövidebb) könyvében. Hanem minden nap annyit olvasva, amiben meglegyünk a nekünk szóló személyes üzenet fontosságát. Az a virág, ami holnapra nyílik ki, annak a szirmait nem illik ma bontogatni. Jézus jön feléd. S ezt nem MAJD karácsonykor kell (csak) megünnepegni, hanem most és folyamatosan ízlelni.

Koroknai-Tegez Ferenc

Négy égő gyertya meséje

Négy gyertya égett az adventi koszorún. Olyan csend volt, hogy hallani lehetett, amit a gyertyák beszéltek.

Az első gyertya megpislant és elkezdte:

„A nevem BÉKE. Az én lángom világít, de az emberek nem tartják be a békét”

A lángja pislákolni kezdett míg végül kialudt .

A második gyertya rákezdte:

„A nevem HIT. De az emberek nem akarnak tudomást szerezni semmiről, úgy, hogy hiába világítok én is”

Huzat támadt és a gyertya lángja kialudt.

A harmadik gyertya szomorúan és csendesen folytatta:

„Az én nevem SZERETET. Már nincs értelme, hogy világítsak, az emberek félre tolnak és elfelejtenek.”

és a lángja sísteregve kialudt.

Ekkor egy kisfiú lépett be a szobába. Ránézett a gyertyákra és így kiáltott: „NEKTEK ÉGNI KELL!” és majdnem sírva fakadt .

S ebben a pillanatban megszólalt a negyedik gyertya:

„Ne félj! Amíg nekem van lángom meg tudjuk gyújtani a többi gyertyát. Én vagyok a REMÉNY !

A gyermek szeme felragyogott és a még égő gyertya lángjával életre keltette a többit.

Más országok karácsonyi szokásaiból

Görögországban a karácsony 12 napos ünnep, ami december 25-től január 6-ig tart. Érdekes, hogy náluk is él egy, a mi betlehemezésünkhöz hasonló szokás, a kalanda. Adománygyűjtő céllal járnak házról-házra az emberek és mindenütt énekléssel kívánnak jó egészséget, amiért sonkát, vajot, bort kapnak. Krétán az ünnep alkalmából a kenyéret kenyér-hímzéssel díszítik, ami maga is a kenyér tésztájából készül.

Olaszországban a Betlehem-állításnak van nagy hagyománya. Az ország egyes vidékein szenteste az emberek templomról templomra járnak, hogy így róják le kegyelmeiket a kis Jézusnak.

Lengyelországban december 24-én az első csillag feltűnésére várnak a családok, ami a betlehemi csillagra utal számukra. Amint megjelenik, köszöntik egymást és megemlékeznek karácsony eseményeiről. Az ünnepi asztal alá szénát, vagy szalmát tesznek – emlékeztetve, hogy Jézus jászolba született.

Írországban karácsony előtt 3 gyertyát állítanak az ablakba az emberek, amik hitük szerint a szent családnak mutatnak utat, de a Szentháromságra is utalnak vele. December 24-én lakásaik ajtaját nem zárják be, hogy vendégszeretettel ezzel is kifejezzék: Mária, József és a kis Jézus bár mikor betérhetnek, és náluk otthonra találnak.

Hálaadó istentisztelet templomunk tornyának megújulásáért

„Erős torony az Úrnak neve” – Példabeszédek 18: 10

2018. október 7-én, vasárnap tartottuk hálaadó istentiszteletünket templomunk tornyának megújulása alkalmából. Az építkezés munkálatai és nehézségei, anyagi terhei és szervezési feladatai mellett erőt adott ennek a közösségnek az, hogy temploma tornyának helyreállításán keresztül is Isten áldását ismerhette fel. Egy-egy ilyen munka után mindig jó megállni, és újra eleveníteni pillanatokat, amelyekben felismertük, hogyan rendelt Isten időt, embereket, eszközöket arra, hogy Isten házának tornya újra a régi formában mutathasson fel az égre, és hívhassa az embereket.

Ünnepi istentiszteletünkön visszatekintettünk közösségünk múltjára, amelyben korábbi egyháztagjaink kitartó áldozatvállalásáról emlékeztünk meg, akiknek révén felépülhetett ez a templom a budapesti munkásnegyed szegénysége ellenére is. Földbe vájt lakásokban és a rákosrendezői pályaudvar vagonlakásaiban élők sokaságát előbb református teológusok gyűjtötték össze, majd állandó lelkésze is lett ennek a közösségnek. Megemlékeztünk az itt szolgáló lelkipásztorokról – elsőként Gál Lajos lelkipásztorról, aki 1911-től hűségesen hirdette Isten Igéjét a hazájuktól elszakadt gyári munkásoknak, akik vidékről

költöztek a fővárosba, vagy éppen a trianoni döntés miatt menekültek az anyaországba. Ezeknek a nyomorban, szobakonyhás lakásokban élő embereknek téglajegyeiből épült fel ez az épület; de nem csak templomot, hanem a fiatalok tanulási lehetőségeinek javítására szolgáló tanoncotthon és kultúrházat is létesítettek. A templom maga, 1930-ban épült fel, mintegy 35 méter magasságú toronnyal. A csillag felhelyezésére 1930. október 23-án, a templom felszentelésére pedig 1933. december 10-én került sor. Ekkor kapta az angyalföldi templom a „Feltámadás Temploma” elnevezést.

A gyülekezet lélekszáma a két világháború közti időszakban egyre növekedett. Tagjai között külön említsük meg Kandó Kálmán gépészmérnököt, aki a templomépítési bizottságnak is tagja volt, valamint Nyíró Gyula pszichiáter főorvost, aki a gyülekezet gondnokaként segítette ennek a közösségnek életét 1947 és 1950 között, valamint a ma róla elnevezett kórházban tartott bibliaórákat.

Az idők folyamán a templom többszöri helyreállítási, javítási munkák elvégzésére szorult – legnagyobb mértékben az 1956-os események miatt. Itt érdemes külön kitérnünk a templomtorny sorsára, amely a második világháború idején lövést is kapott. Az akkor kevésbé jelentősnek tűnő sérülés azonban hosszú idő alatt elvégezte munkáját, és 3 évtizeddel később egy vihar nagymértékben megtépázta a torony szerkezetét, amelynek teljes helyreállítására akkoriban nem adatott lehetőség. Akkor egy jóval alacsonyabb sisak került az egykor égbe nyúló torony tetejére, amelyet most, 40 évvel később tudott a gyülekezet újra, eredeti díszében helyreállítani.

Ez az építkezés már a jelennek és a jövőnek szól. Templomunk tornyán a csillag az ég felé mutat, hívogat, és mutatja, hogy ez a gyülekezet ma is él, ma is építkezik, ahogy annak idején eleink is: szívvel emelve tornyot az Isten dicsőségére és jelenlétének megmutatására. Erről tett bizonyosságot a gyülekezet lelkipásztorának, Szloboda Józsefnek igehirdetési szolgálata is az Ézsaiás 61: 1-5 alapján. Rámutatott, hogy a templom ma is annak a helye, ahonnan az emberek számára örömhírt vihetünk, ahol megtört szívek gyógyulhatnak, és ahonnan hirdettetik ma is az Isten kegyelme. Erről az isteni kegyelemről tanúskodik az is, hogy több évtized után újra adott Isten lehetőséget ennek a gyülekezetnek arra, hogy temploma tornyát helyreállíthassa. „Felépítik az ősi romokat, helyreállítják a régi omladékokat” – írta Ézsaiás is, és ezt mi, mai szemtanúi az Isten szeretetének, szintén átélhettük. Ugyanakkor mindezt nem csak a templom épületének visszaállításában tapasztaljuk meg, hanem a közösség életében is. A ma is élő gyülekezet mindennapjairól Koroknai-Tegez Ferenc lelkipásztor tartott beszámolót, sorra véve a számtalan szolgálati ágat, csoportokat, diakóniai alkalmakat, melyek áldásait csak Isten iránti hálával tudjuk megköszönni; hogy ezt a gyülekezetet fenntartja és növeli az Ő népét általunk is.

Ünnepségünket énekes szolgálatok és Nagy Gábor presbiter testvérünk versei tették meghittebbé és személyesebbé. Ilyen módon ők is bizonyosságát adták annak, hogy ide tartoznak, szívükön viselik ennek a gyülekezetnek sorsát, és otthonuknak érzik az angyalföldi templomot.

Adja Isten, hogy minél többek szívében ébredjen ilyen kötődés Isten és az Ő háza iránt!

Kiss Gyöngyi lelkipásztor

„Az én Atyámnak háza az imádság háza legyen!”

Ezért gyűlünk össze minden vasárnap Istentisztelet előtt az imacsoportban. Ezért imádkozunk együtt presbiterek, lelkészek, és ezért kedves minden alkalom, pl. diakóniai bibliaóra vagy házaspárkör, amikor közösen együtt imádkozhatunk; ki-ki a saját szavaival adhat hálát, mondhat köszönetet Isten áldásáért, megtartó kegyelméért. És ezért kedves nekem Bodó János presbiter testvérünk imádsága, amit szeretettel osztok meg a testvérekkel.

Mennyei Atyánk!

Fiatalkori lelkemben elvetett magod, mára gyümölcsöt termő fává erősödött. Neked hála, most szülőként köszönhetem azt a sok lelki örömet, mit egykor én, és most kegyelmedből gyermekeim a hitoktatóktól, lelkipásztoroktól és a gyülekezet tagjaitól kapnak. Példámon keresztül is láttatod, hogy összetartó erő nem holmi emberi, hanem mindenben átívelő és örök, és melynek Szentlelked által az istentiszteletek, családi délutánok, gyülekezeti hétvégék által minden egyes alkalommal részesei lehetünk.

Ezért kérek, hallgass meg minket, és áldd meg a közösségeteremtő gyülekezeti alkalmainkat, és gyülekezetünk tagjait is.

Ámen!

Nagy Gábor

Kedves Testvérek!

Az előző számban Vajda Attilával, gyülekezetünk egyik új hitoktatójával ismerkedhettek meg, most Urbánné Illés Katalint szeretném bemutatni, aki szintén ez év szeptembere óta tanítja a gyermekeket gyülekezetünk hittanáraként.

Urbánné Illés Katalin vagyok, Budapesten születtem, és azóta itt élek.

32 éves koromig ateista voltam és úgy is viselkedtem. Nem kerestem és nem is hittem Istenben. Ekkor az életem mélypontra került, amelyből a magam erejéből nem tudtam szabadulni. Ekkor megtapasztalhattam Jézus Krisztus létezését, szabadító kegyelmét. Ettől kezdve az Ő útján járok és minden nap hálás vagyok a vezetéséért, gondviseléséért.

Megtérésem után teljesen megváltozott az életem. Férjhez mentem, gyermekeim születtek és a hitemet is igyekeztem mélyíteni. 1996-ban végeztem a Károli Gáspár Egyetem Tanítóképző Főiskolai Karán református hitoktatóként, majd 1998-ban ugyanitt tanítóként.

Munkahelyem is megváltozott. A gyermekvédelemben helyezkedtem el, és gyermekotthonokban próbáltam hátrányos helyzetű gyerekeken segíteni, több mint húsz éven át. Közben e területen is képeztem magam.

Négy évvel ezelőtt elhívást kaptam az Úrtól. A budapesti Balassi Bálint Nyolcévfolyamos Gimnáziumban lehettem másodállásúként református hitoktató. Idén szeptembertől lehetőséget kaptam, immár főállásúként, hogy a gyülekezetben is taníthassam, Jézus Krisztushoz vezethessem a gyermekeket. Ehhez a szép és nemes feladathoz kérem Isten áldását, erejét.

HADD VEZESSEK EGY GYERMEKET (ismeretlen szerző)

„Uram, én nem kérek holmi láttatós szép részt munkádból, fényes megbízást, nagy tisztességet.

Add, hogy megfoghassak egy kis kezét, engedj vezetnem egy kis gyermeket a keskeny, jó úton, mely hozzád visz el:

kis hangot adj, tanítani imára,
két csillogó szemet, mely Rád figyel.

Más ékességre nem vágyom, Uram.

Csak taníthassam egy kicsinyedet.

Nem kérem, hogy majd részem ott legyen

a bölcsék, nagyok, híresek helyén,

csupán, hogy beléphessünk csendesen

a kapun át: egy kisgyermek meg én.”

Kívánhatnék e más tiszta szívből Katika számára, mint hogy úgy legyen! Ámen!

Nagy Gábor

Álomból és szükségből született gyülekezet

Te+Én Református Közösség

Kedves Olvasó!

Idén bemutattam az újság olvasóinak, hogy a Magyar Református Egyház és a budapesti gyülekezetek hogyan nyitnak a fiatalok felé a gyülekezeti programokon túl. Ebben a cikkben nem iskolát vagy teaházat szeretnék bemutatni, hanem egy szolgálati formát, amely önálló gyülekezetté alakult az évek során.

2012 - Az álom megszületésének éve

A Salétrom utcai Református Gyülekezet vezetőinek, Isten a szívére helyezte a kerületben élő, Magdolna negyedben felnövő cigány gyermekek sorsát. Idősebb mentorok rendszerének segítségével segíteni szeretnék volna ezeket a gyermekeket a tanulásban, éreztetni velük, hogy tanulni jó, és ezt értéknek fogadtassák el velük. Ezeknek a gyermekeknek ugyanis nincs lehetőségük arra, hogy megtanuljanak tanulni, vagy hogy kifejlődjön bennük az érdeklődés a világ dolgai iránt. Az elképzelés az volt, hogy minden gyermek, aki ennek a kezdeményezésnek az alapjául szolgáló tanoda tanulója, kapna egy saját mentort, aki hetente másfél órában csak vele foglalkozik, segít neki a házi feladatban és a dolgozatra történő felkészülésben, bátorítja a tanulásban.

2013 - Megvalósulás, névadás

Ebben az évben lehetőség nyílt arra a Salétrom utcai Református Gyülekezet részére, hogy a kerületben biztosítva legyen egy hely, ahol el lehet kezdeni a tanodát és egy játszóházat. A program megvalósulása előtt szükség volt egy névre, és a gyülekezet vezetése úgy döntött, hogy a program a „Te+Én” nevet fogja viselni. Fontos volt, hogy a program neve kifejezze a személyes odafigyelést, úgy ahogy Istennek is személyesen van gondja mindnyájunkra.

2014 - Rendszeres alkalmak beindítása

2014-ben, heti rendszerességgel elindult a gyermek játszóház. Ez az alkalom nem csupán kézműves foglalkozást jelent a gyermekek számára, hanem az izgalmas ismeretek elsajátításának lehetőségét is. Minden játszóház lehetőséget ad egy adott ország megismerésére, amelynek bemutatja a kultúráját, jellegzetességeit, sőt a gyermekek még az ország konyhájára jellemző ételek egyikéből is kapnak kóstolót. A program jellemzője: „Még ha sokan nem is tudnak világot járni, hozzánk eljön a világ!”.

A tanoda is ebben az évben indult. Ez lehetőséget biztosít arra, hogy valaki jobb tanulmányi eredményeket érjen el az iskolában. Különböző adományok folytán, támogatják a rászoruló családokat abban, hogy a gyermekek kapjanak

iskolátaskát, tolltartót és egyéb taneszközöket. Félévente egyszer pedig, azok a gyerekek, akik a legtöbbet fejlődtek, jogosultak lesznek pénzbeli ösztöndíjra is.

2015- Minden vasárnap ünnep!- „gyülekezetpalánta”

A 2015-ös év tavaszától minden vasárnap református istentiszteletet tart Lakó István református lelkész, a tanoda és a játszóház alkalmain kialakult közösségnek. A liturgia kicsit kötetlenebb, mint az általunk megszokott istentiszteletek. A prédikáció rövid és lehet közben kérdezni és beszélgetés is kialakulhat. Az istentiszteleteken két ének hangzik el általában és vannak cigány nyelvű énekek is. Az istentisztelet liturgiája lehet, hogy nem megszokott számunkra, de tartalma a Helvét Hitvallást követi.

2016 - A jövő....

A 2016-os év óta több kisebb csoport is kialakult a gyülekezetben, vannak bibliatanulmányozó csoportok, ifjúsági órák, házi csoportok.

Nagyon izgalmas szolgálatnak tartom a tanodát és a játszóházat is. Fontos, hogy minden gyermek megérezze azt, hogy milyen az, amikor valaki csak rá figyel, az ő tanulmányával és életével foglalkozik. Nagyon hasznos, ha a cigány gyermekek kapnak egy látást, perspektívát a jövőre vonatkozólag. Mindeközben kialakíthatnak bizalmas kapcsolatokat náluknál idősebb emberekkel, akik személyes bizonyosságtételeket is tehetnek nekik.

Szógyényi-Kovács Henrietta

IMAHÉT

A Krisztus-hívők
egységéért

2019

Január 20-24. hétfőtől péntekig 18 órától

*„Az igazságra és csakis az igazságra törekedj...”
(MTörv/5Móz 16,18-20)*

- hétfő** *„Áradjon a törvény, mint a víz, és az igazság, mint a bővizű patak!” (Ám 5,24)*
- kedd** *„Ellenben ha igent mondotok, az legyen igen, ha pedig nemet, az legyen nem, minden további szó a gonosztól van.” (Mt 5,37)*
- szerda** *„Kegyelmes és irgalmas az Úr, türelme hosszú, szeretete nagy.” (Zsolt 145,8)*
- csütörtök** *„...érjétek be azzal, amitek van...” (Zsid 13,5)*
- péntek** *„Azért küldött el, hogy evangéliumot hirdessek a szegényeknek.” (Lk 4,18)*

Záró alkalom: január 25. szombat 17 óra

Bővebb információ elérhetőségeinken:

T: 350-86-59, www.frangepan.hu,

 Budapest-Angyalföldi Református Egyházközség

Impressum

A lap készítésében közreműködött:

Bartal Zsuzsanna, Goldbach Ferenc, Kiss Gyöngyi, Koroknai-Tegez Ferenc, Nagy Gábor,
Szógyényi-Kovács Henrietta, Szloboda József, Varró Ferenc

Kiadja: Budapest Angyalföldi Református Egyházközség

A szerkesztőség címe: 1139 Budapest, Frangepán u. 43. Telefonszáma: 350-8659 e-mail: angyalfold@bpszak.hu

A gyülekezet számlaszáma: 10700691-25603301-51100005

(Kérjük hogy közlemény rovatban az adományozó nevét és címét szíveskedjenek feltüntetni.)